

פרשת מצורע

וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קוֹל מִצְרַעַת הַיִּשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קוֹל מִצְרַעַת הַיִּשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קוֹל מִצְרַעַת הַיִּשְׂרָאֵל

[נ] בסעודת ליל שבת אומרים נהורא לה ימטי, ובבוקר נהוריה ישרי בה, ובסעודה שלישית למחזי זיוא דזעיר אנפין ולא האור, והיינו דתורה אור ואיתא בזוהר הקדוש (פרשה זו נ"ד): מים רבים (שיר השירים ח', ז') דא הוא גהרא עילאה דמיניה נפקין נהירין לכל עיבר וכו' והיינו בינה וכן כתב רח"ו ז"ל ואתמשכן מיניה נהרות כמה דאת אמר (תהלים צ"ג, ג') נשאו נהרות וגו' והיינו נהר היוצא מעדן וגו' ואמר מאי יבוזו לו אלא אם יתן איש דא קודשא בריך הוא את כל הון ביתו כמה דאת אמר (משלי כ"ד, ד') כל הון יקר ונעים באהבה דכנסת ישראל ולא לאתקשרא בהדה בוז יבוזו לו כל אינון אוכלוסין וכל אינון משריין דלעילא להאי הון יקר וכו', ויפלא איך הבינה יהיה מכבה האהבה שנאמר לא יוכלו לכבות וגו' ויותר יפלא אם יתן הקב"ה כל הון יקר ונעים ואיך יבוזו למי שזכה לכל הון יקר ונעים מהקב"ה, וכן אך הענין שאף מי שזכה לחכמה ובינה ודברי תורה. מכל מקום יכול היצר הרע לשלוט, ואדרבה כל הגדול מחבירו יצרו גדול וכו' (סוכה נ"ב.) ואף מי שזכה לכל הון יקר ונעים מה' יתברך מכל מקום יכול היצר הרע לכנוס כמו שמצינו בארבעה שנכנסו לפרדס (חגיגה י"ד): ואלו שנמנו בכלל שאין להם חלק לעולם הבא היו גדולים בתורה וזכו להון יקר ונעים ומכל מקום נדחו מכלל ישראל במשנה, וזה שאמרו אם יתן איש דא קודשא בריך הוא את כל הון ביתו כמה דאת אמר כל הון יקר ונעים באהבה דכנסת ישראל ולא לאתקשרא בהדה כל זמן שאין הזיווג ויחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בוז יבוזו לו כל משריין דלעילא, וזה שאמרו אם יתן איש שנקרא הקב"ה כביכול בשם איש וכמו שאמרנו בביאור הזוה"ק (ח"ג מ"ח ריש ע"א) וזיינו כיון שאין התגלות מלכות שמים היחוד נכון כסאך מאז, ועל זה אמר דהא לית רעותא לכולהו אלא בשעתא דכנסת ישראל מתקשרא ביה 40 בקודשא בריך הוא ומתעטרא בהדיה וכו'.

ישראל אנכי נתקע תלמוד תורה בלבם (שיר השירים רבה א', ט"ו) ובשעת היחוד שזוכין לאתקשרא בהדה אז אין פנאי לדברי תורה רק זוכין למיחזי זיוא דזעיר אנפין שהוא ארזי לבנון ותורה שבכתב ותורה שבעל פה הם עצי ה' (ונתבאר במקום אחר) ועל ידי חכמה ובינה לבד לא יוכלו לזכות להיחוד שיצרו של אדם מתגבר וכל הגדול מחבירו וכו' ויוכל להיות חס ושלום מים רבים לכבות את האהבה כמו באלו שנכנסו לפרדס ועל זה אמר מים רבים לא יוכלו לכבות וגו'.

ומטעם זה בסעודת ליל שבת ובבוקר אומרים הפזמון קודם הסעודה ובסעודה שלישית אחר הסעודה, וכן נהגו רבותינו הקדושים לומר דברי תורה בסעודת ליל שבת ובבוקר בתוך הסעודה מה שאין כן בסעודה שלישית שאין אומרים דברי תורה רק אחר הסעודה אומרים הפזמון והדברי תורה, אך הענין שבכל הסעודות שבת אינו עיקר היחוד ואומרים דברי תורה ומבקשים על האור שהוא תורה אור, מה שאין כן בסעודה שלישית שבשעת התפילה וסעודה היא הקדושה ואז זמן היחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה אין אומרים אז דברי תורה שבשעה שזוכין לאתקשרא בהדה אין פנאי לדברי תורה שכל עיקר דברי תורה שיהיה עצות איך להשיג מאמר אנכי ולזכות ליחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ואחר היחוד אומרים למיחזי זיוא דזעיר אנפין כעין שאומרים במיתתן רואין כשמסתלק הנשמה יתירה זוכין למיחזי זיוא דזעיר אנפין ואחר כך אומרים דברי תורה בתוספת שבת להמשיך הקדושה משבת בדברי תורה לימי המעשה הבאים לקראתינו לשלום שיחזיקו בקדושת השבת שהוא דברי תורה (כמו שנתבאר כמה פעמים):

ובסעודה שלישית נסתלקו שלשה רועי ישראל משה יוסף ודוד וכמ"ש בזה"ק (ח"ב קנ"ו) ושלשתן שורש הדברי תורה, משה רבינו שורש תורה שבכתב ודוד המלך ע"ה מרכבה למדת מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה, ויוסף ההמשכה מתורה שבכתב לתורה שבעל פה ויהושע מזרעו היה הראשון שעשה ספר אחר תורה שבכתב וקראתא (נדרים כ"ב:) אלמלא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמישה חומשי תורה וספר יהושע בלבד שערכה של ארץ ישראל הוא. והיינו חלק של כל אחד מישראל בתורה שבעל פה שהוא ממת מלכות שנקרא ארץ, ושלשתן שורש קדושת השבת יוסף הראשון שעשה סעודת שבת לשבטים כמו שאמרו (בראשית רבה צ"ב, ד') והכן אין והכן אלא שבת, ומשה רבינו ישמח משה במתנת חלקו וכו' והוא היה יום שכולו שבת וזן לכל דור ההמדבר במן לחם מן השמים ואם היה נכנס לארץ ישראל היה נשאר לעולם שיהיו ישראל פנוים רק לתורה ועמדו זרים ורעו צאנכם ואתם כהני ה' תקראו משרתי אלהינו כמו שיהיה לעתיד, ודוד מרכבה למדת מלכות שהוא שבת, ולכן שלשתן נסתלקו בשבת בסעודה שלישית שאז זכו ליחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ונדבקו בשורשם כנר באבוקה.

ומהאי טעמא אין אומרים תורה ואין קובעין מדרש ואומרים כנגדם שלשה פסוקי צידוק הדין ואין הטעם משום אבילות שאז היו עושין הזכר בימי החודש כמו שקבעו תענית ב' אדר במגילת תענית ולא בימי השבוע, רק כיון שאז היחוד אין מקום אז לדברי תורה שכל התורה התרי"ג מצוות זיני עיטא (זוה"ק ח"ב פ"ב:) והיינו עצות איך לזכות למאמר אנכי ובשעה ששמעו

ג. וזמן כולו צדיקים

4

[ז] מפטירין וארבעה מצורעים וגו'. דענין פרשה זו דתורת המצורע

ביום טהרתו הוא דהמצורע אף שהוא משולח חוץ לשלשה מחנות שיצא מכלל ועמך כולם צדיקים שכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא מכל מקום יש לו תיקון ביום טהרתו על ידי תשובה ותורה (כמו שנחבאר מאמר ה') ובמשנה (סנהדרין פרק י' משנה ב') נחשבו שלשה מלכים וארבעה הדיוטות והם שבעה כנגד שבע מדות תחתוניות ובכלל השבעה נפשות נכללו כמה וכמה נפשות שהם נכנסין תחת מדריגה זו והם שבעה עם בלעם שאינו מישראל (ונחבאר במקום אחר) והששה שנחשבו שם היו כולם גדולים בתורה, ירבעם, שכל תלמידי חכמים דומין לפנייהם כעשבי השדה (סנהדרין ק"ב.) ואחיה השילוני משחו למלך, אחאב ומנשה איתא (שם ק"ג:) מנשה היה שונה חמישים וחמישה פנים בתורת כהנים כנגד שני מלכותו אחאב שמונים וחמישה וכו' דואג ואחיתופל דואג אביר הרועים ואחיתופל קראו דוד אלופי ומיודעי והיו גם כן גדולים בתורה (כמו שאמרו שם ק"ו:) וגחזי איתא גם כן (ירושלמי סנהדרין פרק י' הלכה ב') שהיה גבור בתורה וחטא גחזי איתא (סנהדרין ק"ז:) רבנן דחיה מקמיה, והוא על פי מה ששמעתי בשם רב קדוש אחד שאמר כמה שאמרו (ברכות כ"ח.) סלקוהו לשומר הפתח ומהיכן ידע השומר מי שאין תוכו כברו ואמר שהיה מלאך, והענין דמאמר רבן גמליאל

5

שאמר שמי שאין תוכו כברו אל יכנס הדיבור בעצמו היה שומר הפתח שמי שלא היה תוכו כברו לא היה לו חשק לכנוס, ואחר שנתבטל זה המאמר סלקוהו לשומר הפתח ממילא, וכן גחזי היה כוחו לדחות רבנן מי שאין תוכו כברו, אך היה מגאווה שנדמה לו שרק הוא ראוי לשמש את אלישע ולקה בצרעת שבא על גסות הרוח (ערכין ט"ז.) והגאווה כנגד קליפת עמלק כמו שאמרו (במדבר רבה י"ג, ג.) גאות אדם תשפילנו זה עמלק, ועמלק משתלח מכל וכל ממחנה ישראל שאינו מקבלין גרים מעמלק (מכילתא בשלח עמלק ב') וכן המצורע משתלח חוץ לשלשה מחנות, ומדכתיב (מלכים ב' ה', כ"ז) וצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך עד עולם שיהיה משולח לעולם ממחנה ישראל מזה למדו שאין לו חלק לעולם הבא שיצא מכלל ועמך כולם צדיקים שנלמד מזה לכל ישראל שיש להם חלק לעולם הבא, ולמדנו בפרשה זו שגם נפשות כאלה יש להם תקנה על ידי תורה ותשובה ביום טהרתו והובא אל הכהן דא קודשא בריך הוא כמ"ש בזהר (ח"ג מ"ט:) ומפטירין וארבע מצורעים דאיתא בגמרא (סנהדרין שם) שהם גחזי ושלשה בניו ומדכתיב בך ובזרעך עד עולם משמע שזרעו לא נתרפאו לעולם ומכל מקום נעשה על ידיהם התשועה הגדולה הזאת ואין מגלגלין זכות אלא על ידי זכאי ומזה מוכח שבשורש יש להם תקנה כמו שאמרו דורשי רשומות על כל הששה שהם מזרע יעקב שיש להם חלק לעולם הבא (שם ק"ד:) שכל שהוא מזרע יעקב קשור בשורש ה' יתברך ועמך כולם צדיקים: